

[Pradžia](#) > ... > [Nagrinėjimas Teisme](#) > [Civilinės Bylos](#) > [Kurios Šalies Teismas Kompetentingas?](#) > [Portugal](#)

Kurios šalies teismas kompetentingas?

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugalija

1 Ar turėčiau kreiptis į bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismą, ar į specializuotą teismą (pavyzdžiui, darbo teismą?)

Pagal Portugalijos teisę apygardos teismų (*tribunais de comarca*) kompetencijai priklauso rengti ir nagrinėti bylas, susijusias su klausimais, kurie nepatenka į kitų teismų jurisdikciją. Apygardos teismams priskiriama ir bendroji, ir specialioji kompetencija (2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013 80 straipsnis).

Jurisdikcija teismams paskirstoma pagal dalyką, vertę, rangą ir teritoriją. (2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013) 37, 40, 41, 42 ir 43 straipsniai.

Šis klausimas reglamentuojamas šiais teisės aktais:

- 2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymas Nr. 62/2013 (Įstatymas dėl teismų sistemos organizavimo)
- 2014 m. kovo 27 d. Įstatyminis dekretas Nr. 49/2014 (Teismų organizavimo ir veikimo taisyklės)

2 Kai byla teisinga bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismams (t. y. tokias bylas nagrinėti kompetentingiems teismams), kaip žinoti, į kurią teismą kreiptis?

Kaip minėta, apygardos teismų jurisdikcija nustatoma pagal nutylėjimą, t. y. jų kompetencijai priklauso nagrinėti tas bylas, kurios apima klausimus, kurie nepriklauso kitų teismų jurisdikcijai. Apygardos teismai skirstomi į specialiosios ir bendrosios kompetencijos kolegijas (*juízos*), taip pat į vietos kolegijas (2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013 81 straipsnis).

Daugiau informacijos apie tai, ar turėtumėte kreiptis į bendrosios kompetencijos vietos civilinių bylų kolegiją, ar į centrinę specialiosios kompetencijos kolegiją, rasite toliau pateiktame atsakyme į 3 klausimą.

Pavyzdžiui, jei teikiate ieškinį dėl pripažinimo pagal bendrą procedūrą, kurio vertė viršija 50 000 EUR, turėtumėte kreiptis į centrinę civilinių bylų kolegiją (2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013 117 straipsnis).

2.1 Ar bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismai skirstomi į žemesnės ir aukštesnės instancijos teismus (pavyzdžiui, apylinkės teismai priskiriami prie žemesnės, o apygardos teismai – prie aukštesnės instancijos teismų) ir jeigu taip, kuris iš jų kompetentingas nagrinėti mano bylą?

Taip. Apeliacinių skundų dėl teismo sprendimų teikimo procesas aukštesnės ir žemesnės instancijos teismuose skiriasi. Paprastai Aukščiausiasis Teisingumo Teismas (*Supremo Tribunal de Justiça*) nagrinėja apeliacinius skundus, kurių vertė viršija apeliacinių teismų (*tribunais da Relação*) ribą, o apeliaciniai teismai nagrinėja bylas, kurių vertė viršija pirmosios instancijos teismų (*tribunais judiciais de primeira instância*) ribą (2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013 42 straipsnis).

Šios ribos nustatytos [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 44 straipsnyje.

Norint nustatyti, kurio teismo kompetencijai priklauso atvejis, būtina taikyti kompetencijos taisykles pagal dalyką, vertę, rangą ir teritoriją, kaip nustatyta [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatyme Nr. 62/2013](#).

2.2 Teritorinis teisingumas (byla teisinga miesto A ar miesto B teismui?)

Teritorinės jurisdikcijos klausimas reglamentuojamas [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 43 straipsnyje.

Sužinoti, kurio miesto teismui priklauso kompetencija, galite [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) I, II ir III prieduose.

2.2.1 Bendroji teritorinio teisingumo taisyklė

Fiziniai asmenys

Bendroji taisyklė nustatyta [Civilinio proceso kodekso \(Código de Processo Civil\)](#) 80 straipsnyje.

Juridiniai asmenys ir įmonės

Bendroji taisyklė nustatyta [Civilinio proceso kodekso](#) 81 straipsnyje.

Keli atsakovai ir bendri ieškiniai

Bendroji taisyklė nustatyta [Civilinio proceso kodekso](#) 82 straipsnyje.

Ieškiniai, kuriuose viena iš šalių yra teisėjas, teisėjo sutuoktinis arba tam tikras giminaitis

Bendroji taisyklė nustatyta [Civilinio proceso kodekso](#) 84 straipsnyje.

Apeliacinių skundų nagrinėjimas

Taisyklė dėl apeliacinių skundų nagrinėjimo kompetencijos nustatyta [Civilinio proceso kodekso](#) 83 straipsnyje.

2.2.2 Bendrosios taisyklės išimtys

2.2.2.1 Kada galiu pasirinkti, į kurį teismą kreiptis: į atsakovo gyvenamosios vietos teismą (pagal bendrąją taisyklę nustatytą teismą) ar kitą teismą?

2.2.2.2 Kada turiu kreiptis ne į atsakovo gyvenamosios vietos teismą (pagal bendrąją taisyklę nustatytą teismą), o į kitą teismą?

Toliau pateikiamas bendras atsakymas į šiuos klausimus.

Minėtų bendrųjų taisyklių išimtys nustatytos [Civilinio proceso kodekso](#) 70–79 straipsniuose.

Specialios nuostatos dėl vykdymo užtikrinimo nustatytos [Civilinio proceso kodekso](#) 85–90 straipsniuose.

Darbo teisė

Bendroji taisyklė nustatyta [Darbo proceso kodekso \(Código de Processo do Trabalho\)](#) 13 straipsnyje.

Nemokumas

Taikoma taisyklė, nustatyta [Įmonių nemokumo ir bankroto kodekso \(Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas\)](#) 7 straipsnyje.

Inventorizacija

Kompetencija vykdyti inventorizacijos procedūras aprašyta informacijos suvestinėje apie paveldėjimą.

Suaugusiųjų ir nepilnamečių išlaikymas ir tėvų pareigų vykdymo tvarkos nustatymas

Dėl to, kieno kompetencijai priklauso ieškiniai dėl pripažinimo, susijusio su suaugusiųjų ir nepilnamečių išlaikymo išmokų mokėjimu, išlaikymo prievolių vykdymo užtikrinimu, ir ieškiniai dėl tėvų pareigų vykdymo tvarkos nustatymo, žr. informacijos suvestinę apie išlaikymą.

2.2.2.3 Ar šalys gali pasirinkti teisumą, kuris paprastai nebūtų kompetentingas nagrinėti bylą?

Taip. Sutarta kompetencija numatyta [Civilinio proceso kodekso](#) 95 straipsnyje.

3 Kai byla teisinga specializuotiems teismams, kaip sužinoti, į kurį teisumą reikėtų kreiptis?

Kiekvieno teismo jurisdikcija priklauso nuo dalyko, kaip nurodyta toliau:

Centrinės civilinių bylų kolegijos (*Juízos centrais cíveis*)

Centrinių civilinių bylų kolegijų jurisdikcija nustatyta [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 117 straipsnyje.

Centrinės šeimos ir jaunimo bylų kolegijos (*Juízos centrais de família e menores*)

Šeimos ir jaunimo bylų kolegijų jurisdikcija nustatyta [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 122–124 straipsniuose.

Centrinės darbo bylų kolegijos (*Juízos centrais do trabalho*)

Darbo bylų kolegijų jurisdikcija nustatyta [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 126 straipsnyje.

Centrinės komercinių bylų kolegijos (*Juízos centrais de comércio*)

Komercinių kolegijų jurisdikcija nustatyta [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 128 straipsnyje.

Centrinės vykdymo užtikrinimo kolegijos (*Juízos centrais de execução*)

Vykdymo užtikrinimo kolegijų jurisdikcija nustatyta [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 129 straipsnyje.

PLATESNĖS JURISDIKCIJOS TEISMAI

Intelektinės nuosavybės teismas (*Tribunal da propriedade intelectual*)

Intelektinės nuosavybės teismo jurisdikcija nustatyta [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 111 straipsnyje.

Konkurencijos, reguliavimo ir priežiūros teismas (*Tribunal da concorrência, regulação e supervisão*)

Konkurencijos, reguliavimo ir priežiūros teismo jurisdikcija nustatyta [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 112 straipsnyje.

Jūrų teismas (*Tribunal marítimo*)

Jūrų teismo jurisdikcija nustatyta [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 113 straipsnyje.

AUKŠTESNĖS INSTANCIJOS TEISMAI

Apeliaciniai teismai

Apeliacinių teismų apibrėžtis, organizacija ir veikla nustatyti [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 67 straipsnyje.

Aukščiausiasis Teisingumo Teismas

Aukščiausiojo Teisingumo Teismo organizacija nustatyta [2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymo Nr. 62/2013](#) 47 straipsnyje.

Taikytini teisės aktai:

[Civilinio proceso kodeksas](#)

[2013 m. rugpjūčio 26 d. Įstatymas Nr. 62/2013 \(Įstatymas dėl teismų sistemos organizavimo\)](#)

[2014 m. kovo 27 d. Įstatyminis dekretas Nr. 49/2014 \(Teismų organizavimo ir veikimo taisyklės\)](#)

[Darbo proceso kodeksas](#)

[Įmonių nemokumo ir atkūrimo kodeksas](#)

Įspėjimas

Kontaktinis asmuo, teismai ir kiti subjektai bei institucijos neprivalo vadovautis šioje informacijos suvestinėje pateikta informacija. Taip pat būtina susipažinti su galiojančiais teisės aktais ir jų vėlesniais pakeitimais.

■ Paskutinis naujinimas: 05/02/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.